

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/1218

Karar No : 1982/94

ÖZET : Sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber,1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki süre ve (b) bendindeki bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davaların Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Ergün Ersoy ve Arkadaşları

O L A Y : A-1)17.4.1980 günü, sanıkların bir kahvehanede karşıt görüşlü köy

öğretmeni Niyazi Aslan'la tartıştıkları, sanıklardan Hüseyin Genç'er'in bıçakla, öteki sanıkların tabanca ile yakınıncıya saldırıp ateş ederek öldürmeye kalkıştıkları, böylece 6136 sayılı Yasaya aykırı davranmak ve silahla öldürmeye kalkışma suçlarını işledikleri ileri sürülerek Kandıra C.Savcılığı'nca talepname ile kamu davası açılmıştır.

2)Kandıra Sorgu Hakimliği'nce,1980/16 esasına kayıtlı dosyada yapılan hazırlık soruşturması sonunda; sanıkların üzerlerine atılı suçları işledikleri yolunda yeterli deliller toplandığından, sanıklardan Ergün Ersoy, Felmi Demircioğlu, Hüseyin Ergün'ün adam öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı Yasaya aykırı davranmak suçlarından eylemlerine uyan T.C.Y.nın 448.,61.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nce açılmasına, yakalanamayan sanıklar Mansur Cici ve Turgut Ergin hakkındaki davanın tefrikine 26.6.1980 gününde, 1980/16-24 sayı ile karar vermiştir.

3)Bu dosya Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1980/31 esasına kayıtlıdır.

4)Kandıra Sorgu Hakimliği'nin 1980/16-24 sayılı kararıyla tefrik edilen dosya 1980/25 esasına kayıt edilmiş ve Mansur Cici ile Turan Ergün hakkında yapılan ilk soruşturma sonunda; sanıkların üzerlerine atılı suçları işledikleri yolunda dosya yeterli delil bulunduğundan, öldürmeye teşebbüs ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarını işlediklerinden bahisle eylemlerine uyan T.C.Y.nın 448.,61.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.(18.11.1980 günlü, 1980/25-46 sayılı karar)

5)Bu dosya Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1980/170 esasına kayıtlıdır.

B-1)31.5.1980 günü saat 21.00 sıralarında sanıkların tabanca ile karşıt görüşlü bir gruba ateş ettikleri, bu ateş sonucu Uğur İnanc'ın yaralanıp daha sonra kaldırıldığı hastanede öldüğü, öteki yakınıncıların yara almadan olaydan kurtuldukları, böylece sanıkların silahla bir kişiyi öldürmek, birden fazla kişiyi öldürmeye teşebbüs etmek ve 6136 sayılı Yasaya aykırı davranmak suçlarını işledikleri ileri sürülerek, Kandıra C.Savcılığı'nca talepname ile kamu davası açılmıştır.

2)Kandıra Sorgu Hakimliği'nce 1980/21 esasına kayıtlı dosyada yapılan hazırlık soruşturması sonunda; sanıkların üzerlerine atılı suçları işledikleri yolunda dosyada yeterli delil bulunduğundan sanıkların silahla bir kişiyi öldürmek, birden fazla kişiyi öldürmeye teşebbüs etmek ve 6136 sayılı Yasa'ya aykırı davranmak suçlarını işlediklerinden bahisle eylemlerine uyan T.C.Y.nın 450/4-5.,64.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılıp yapılmasına, yakalanamayan sanık Turan Ergin hakkındaki davanın tefrikine 2.7.1980 gününde, 1980/21-27 sayı ile karar vermiştir.

3)Bu dosya Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1981/100 esasına kayıt edilmiştir.

4)Kandıra Sorgu Hakimliği'nin 1980/21-27 sayılı kararı ile tefrik edilen dosya 1980/26 esasına kayıt edilmiş,hakkında ek talepname ile aynı suçlardan dolayı kamu davası açılan Mansur Cici ve sonradan yakalanan Turan Ergün hakkında yapılan ilk soruşturma sonunda,sanıkların üzerlerine atılı suçu işledikleri yolunda dosyada yeterli delil bulunmamasından,silahla bir kişiyi öldürmek,birden fazla kişiyi öldürmeye teşebbüs etmek ve 6136 sayılı Yasaya aykırı davranmak suçlarını işlediklerinden bahisle eylemlerine uyan T.C.Y. nin 450/4-5.,64/1.,6136 sayılı Yasa'nın 13. maddesine göre cezalandırılmaları için son soruşturmanın Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi'nce açılıp yapılmasına 18.11.1980 gününde,1980/26-47 sayı ile karar vermiştir.

5)Bu dosya Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 1980/169 esasına kayıt edilmiştir.

C-1)Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi,mahkemelerine açılan kamu davalarını 1980/100 esasına kayıtlı dava dosyasında birleştirilmiş ve 24.12.1980 gününde,1980/100-379 sayı ile;sanıklara atılı suçun niteliğine,sanıkların muhtelif tarihlerde ve şehir cereyanının kesildiği saatlerde halkın toplu olarak bulunduğu yerleri,özellikle kahveleri yayılım ateşine tutarak adam öldürmüş bulunmalarına,bu oluş tarzına göre sanıkların bir örgütün mensubu bulunmalarına,bu örgütün de siyasi bir partinin yan kuruluşu veya siyasi partilerle ilgili dernek olduğu hususunda tereddüt edilemeyeceğine göre davaya bakmanın mahkemelerinin görevi dışında kaldığı,davaya sıkıyönetim askeri mahkemelerinde bakılması gerektiği,gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.(Bu dosya sıkıyönetim askeri mahkemesi'nin 1981/121 esasına kayıtlıdır.)

2)Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesi,25.6.1981 gününde,1980/170-1981/139 sayı ile; Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nin ; sanıklardan Mansur Cici ile irtibatlı 1981/121 esasına kayıtlı dava dosyasının bulunduğunu bildirmesine ve bu dosya hakkında görevsizlik kararı verilerek dosyanın Askeri Mahkemeye gönderilmesini istemesine göre mahkemelerinin 1980/170 esasına kayıtlı işbu dosyanın irtibat nedeniyle sıkıyönetim askeri mahkemesine gönderilmesi gerektiği,davaya bakmanın bu nedenlerle mahkemelerinin görevi dışında kaldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

D- Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi, 1. ve 2. Ağır Ceza Mahkemelerinden görevsizlik kararı ile kendilerine gelen dava dosyalarını 1981/121 esasa kayıtlı dava dosyası ile birleştirmiş ve 29.9.1981 gününde,1981/121 esas sayı ile; Sanıklara atılı suçların sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiği,mahkemelerinde görülmekte olan davalarla bağlantısının bulunmadığı,davaya Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesinde bakılması gerektiği,sanıkların Ülkücü ve sağ görüşe sahip olmalarının görevli yargı yerini belirlemede etkili olamayacağı kanısıyla görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Mahkememizce başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü,Kenan Terzioğlu'nun Başkanlığı'nda,Fethi Özduval,İsmail Oğuz,Nevzat Doğan,Y.İsmet Ayer,Haluk Yardımcı ve Cezmi Elgin'in katılmaları ile yaptığı 15.3.1982 günlü toplantıda,geçici raportör M.İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler,Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri,Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Demir Akarsu'nun Adli Yargı'nın görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları

Sanıklara atılı suçlar, sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlenmiştir.

Dosyada ifadeleri bulunan kimi tanıklar ve sanıklardan bazıları kendilerinin Ülkücü sağ görüşe mensup olduklarını söylemişlerdir. Öte yandan 17.4.1980 günü meydana gelen olayda yakınıcı bulunan Niyazi Aslan'ın C.H.P.li olduğunu belirtmiş, 31.5.1980 günü meydana gelen olayda ise yakınıcı maktülün sol görüşlü oldukları yolunda kimi tanıklar beyanda bulunmuşlardır.

Şu hale göre olay görüş ayrılığından kaynaklanmakta ve yaşam hakkına yönelik bulunduğundan M.G.K.'nin 7 sayılı kararı 4. maddesi kapsamında kalmakta ve sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

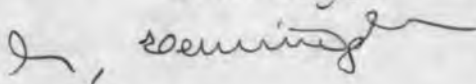
Ancak suç, sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiğinden ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantısını gösteren dosyada yeterli somut kanıt bulunmadığından, keza sanıkların Ülkücü kuruluş ve derneklerle ilişkisini gösteren bilgi ve bulguya rastlanmadığından, 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiş olmakla davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenlerle, Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesi ile aynı yer 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın niteliğine göre Adli Yargı'nın görevli olduğunu ve Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 25.6.1981 günlü, 1980/170-1981/139 sayılı görevsizlik kararı ile Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 24.12.1980 günlü, 1980/100-379 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına, 15.3.1982 tarihinde oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.

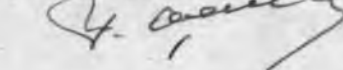
Başkan

Kenan Terzioğlu

Üye

Fethi Özdural

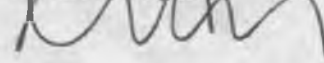
Üye

İsmail Oğuz

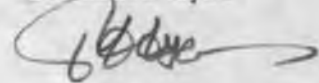
Üye

Nevzat Doğan

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Haluk Yardımcı

Üye

Cezmi Elgin

